

**НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ ЗА
ЈАВНО КОМУНАЛНО ПРЕДУЗЕЋЕ „НОВОСАДСКА ТОПЛАНА“ НОВИ САД
ЗА 2023. ГОДИНУ**

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

1. OPŠTE INFORMACIJE

JKP Novosadska toplana Novi Sad (u daljem tekstu „Društvo“) je osnovano 21. decembra 1989. godine.

Društvo je organizovano kao javno komunalno preduzeće i registrovano je kod Agencije za privredne registre.

Osnovna delatnost Društva je proizvodnja i snabdevanje parom i klimatizacija.

Sedište Društva je u Novom Sadu, ulica Vladimira Nikolića 1.

Matični broj Društva je 08038210, a poreski identifikacioni broj 100726741.

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju redovne (pojedinačne) finansijske izveštaje Društva za 2023. godinu. Društvo nema zavisna pravna lica i ne sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje.

Društvo je prema kriterijumima za razvrstavanje u skladu sa članom 6. Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS, br. 73/2019 i 44/2021) na osnovu godišnjeg finansijskog izveštaja za 2023. godinu razvrstano u veliko pravno lice.

U toku 2023. godine prosečan broj zaposlenih u Društvu bio je 321 zaposleni (2022. godine - 323 zaposlenih).

Finansijski izveštaji za poslovnu 2023. godinu odobreni su od strane rukovodstva Društva dana 29. januar 2024. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu (Službeni glasnik RS, br. 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon) i drugim računovodstvenim propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji.

Na osnovu važećih računovodstvenih propisa, pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom, koja podrazumeva Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), odnosno Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“), kao i tumačenja koja su sastavni deo standarda.

Prevod Okvira, MRS, MSFI i tumačenja, izdatih od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Komiteta za tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, utvrđuje se rešenjem Ministra finansija i objavljuje u Službenom glasniku Republike Srbije. Međutim, do datuma sastavljanja finansijskih izveštaja za 2023. godinu nisu prevedene niti objavljene sve važeće promene u standardima i tumačenjima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (NASTAVAK)

Osnove za sastavljanje finansijskih izveštaja (nastavak)

Shodno tome, prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja Društvo nije u potpunosti primenilo MRS, MSFI i tumačenja koja su na snazi za godinu koja se završava 31. decembra 2023. godine. Imajući u vidu materijalno značajne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srbije od MSFI i MRS mogu da imaju na realnost i objektivnost finansijskih izveštaja Društva, priloženi finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Prezentacija finansijskih izveštaja

Finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike (Službeni glasnik RS, br. 89/2020).

Finansijski izveštaji su iskazani u hiljadama dinara (RSD), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Računovodstveni metod

Finansijski izveštaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u značajnim računovodstvenim politikama.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izveštaji Društva pripremljeni su u skladu sa principom stalnosti poslovanja.

Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke obelodanjene u finansijskim izveštajima Društva na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2022. godine.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrednosti. Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina se meri po revalorizovanoj (procenjenoj) vrednosti, koja predstavlja njenu vrednost na dan revalorizacije (procene), umanjena za kumuliranu ispravku vrednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti.

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost, primenom proporcionalnog metoda u toku procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava, po stopama od 8% - 25%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA****Nekretnine, postrojenja i oprema**

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicialno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno po ceni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrednost čini fakturna vrednost uvećana za sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja nekretnine, postrojenja i opreme mere se po revalorizovanoj (procenjenoj) vrednosti, koja predstavlja njihovu fer vrednost na dan revalorizacije (procene), umanjenu za kumuliranu ispravku vrednosti po osnovu amortizacije i za eventualne kumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primenom proporcionalne metode u toku procenjenog korisnog veka upotrebe sredstava, uz primenu sledećih stopa:

Građevinski objekti	2,0% - 20,0%
Vrelovodi	2,5%-16,7%
Toplovođi	3,2%-20%
Podstanice	5,0% - 16,7%
Telekomunikaciona oprema	7,0%- 16,7%
Kancelarijski nameštaj	7,10% - 20,0%
Ostala oprema	2,7% - 20%
Računari	7,7% - 20%

Obračun amortizacije počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je sredstvo stavljen u upotrebu. Amortizacione stope se revidiraju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali nameravani vek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomске koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti) priznaju se u bilansu uspeha odgovarajućeg perioda.

Zalihe

Zalihe se vrednuju po nabavnoj vrednosti, odnosno ceni koštanja, ili neto prodajnoj vrednosti, u zavisnosti koja je niža.

Nabavna vrednost uključuje vrednost po fakturi dobavljača, uvozne dažbine, transportne troškove i druge zavisne troškove nabavke.

Neto prodajna vrednost predstavlja vrednost po kojoj zalihe mogu biti prodate u normalnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja za troškove prodaje.

Obračun izlaza zaliha utvrđuje se metodom prosečne ponderisane cene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Umanjenje vrednosti imovine**

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće proceniti nadoknadivi iznos pojedinog sredstva, Društvo procenjuje nadoknadivi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknadiva vrednost je neto prodajna cena ili vrednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procene vrednosti u upotrebi, procenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrednosti primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procenu vremenske vrednosti novca za rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procenjen nadoknadivi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrednosti, onda se knjigovodstvena vrednost tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju deo gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promena na kapitalu.

Finansijski instrumenti**Klasifikacija finansijskih instrumenata**

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasificiše finansijska sredstva u neku od sledećih kategorija: sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su sredstva stečena. Rukovodstvo Društva utvrđuje klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasificiše finansijske obaveze u dve kategorije: obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodele prihoda od kamate i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskonтуje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Finansijski instrumenti (nastavak)*****Gotovina i gotovinski ekvivalenti***

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima kao i kratkoročni depoziti do tri meseca koje je moguće lako konvertovati u gotovinu i koji su predmet beznačajnog rizika od promene vrednosti.

Krediti (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasificuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja.

Krediti i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrednosti po osnovu obezvređenja. Prihod od kamate se priznaje primenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gde priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Umanjenja vrednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog bilansa stanja, Društvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha). Obezvređenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procenjeni budući novčani tokovi sredstava izmenjeni.

Obezvređenje (ispravka vrednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospeća za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvesna i dokumentovana. Promene na računu ispravke vrednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret bilansa uspeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilansu uspeha kao ostali prihod.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrednosti primljenih sredstava, umanjene za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u bilansu uspeha obračunskog perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Rezervisanja**

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili ugovorenou), koja je rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će odliv resursa koji stvaraju ekonomski dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se iznos obaveze može pouzdano proceniti. Rezervisanja se priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja se vrednuju po sadašnjoj vrednosti očekivanih novčanih odliva, uz primenu diskontne stope pre oporezivanja koja odražava postojeće tržišne uslove i eventualne specifične rizike povezane sa potencijalnom obavezom za koje se priznaje rezervisanje. Povećanje rezervisanja usled proteka vremena se priznaje kao rashod po osnovu kamata.

Porez na dobitak**Tekući porez**

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srbije. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primenom poreske stope od 15% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom bilansu uspeha koji se koriguje za stalne razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srbije.

Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u meri u kojoj je verovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret ostalog sveobuhvatnog rezultata, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru ostalog sveobuhvatnog rezultata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Primanja zaposlenih*****Porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada***

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Otpremnine

U skladu sa Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, Društvo ima obavezu da zaposlenom isplati otpremninu prilikom odlaska u penziju u iznosu dve prosečne zarade ostvarene u Republici Srbiji u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju. Društvo je izvršilo aktuarsku procenu sadašnje vrednosti ove obaveze i formiralo rezervisanje.

Takođe, u skladu sa Odlukom o organizovanju penzijskog plana, broj 01-10459/1 od 31. avgusta 2012. godine, Društvo je organizovalo penzijski plan za sve svoje zaposlene zaključenjem Ugovora o penzijskom planu broj 01-11186/1 od 5. septembra 2012. godine i Aneksa broj 01-5231/1 od 15. aprila 2013. godine sa pravnim licem Dunav društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Beograd. Društvo je dana 31.08.2021. godine zaključilo novi Ugovor o dobrovoljnom penzijskom osiguranju zaposlenih broj 1-54/21. Ovim ugovorom, Društvo se obavezalo da mesečno vrši uplate penzijskog doprinosa za račun članova dobrovoljnog penzijskog plana (zaposlenog u Društvu) u korist pravnog lica Dunav društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Beograd.

Jubilarne nagrade

Pored toga, Društvo je u obavezi da isplati i jubilarne nagrade za 10, 15, 20, 25, 30, 35 i 40 godina neprekidnog rada u Društvu. Jubilarna nagrada se utvrđuje na osnovu iznosa prosečne mesečne zarade u Društvu, ostvarene u mesecu koji prethodi mesecu isplate, i to u rasponu od jedne do četiri prosečne zarade.

Prihodi od ugovora sa kupcima

Društvo priznaje prihode od prodaje proizvoda i izvršenih usluga kada izvrši ugovorenou obavezu i kada se izvrši prenos kontrole nad proizvodima i uslugama. Kod većine ugovora, kontrola nad proizvodima ili uslugama prelazi na kupca u određenoj tački u vremenu i naknada postaje bezuslovna jer je samo potrebno da prođe određeno vreme pre nego što dospe na naplatu.

Prihod se priznaje u iznosu cene transakcije. Cena transakcije predstavlja iznos naknade, za koju Društvo očekuje da ima pravo u zamenu za prenos kontrole nad ugovorenom proizvodima ili uslugama na kupca, isključujući iznose koji su naplaćeni u ime trećih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Prihodi od ugovora sa kupcima (nastavak)**

Prihod se prikazuje umanjen za porez na dodatu vrednost, rabate i popuste.

Društvo se bavi proizvodnjom, distribucijom i snabdevanjem toplotne energije na teritoriji grada Novog Sada, Petrovaradina i Sremskih Karlovaca, kombinovanom proizvodnjom električne i toplotne energije i ostalim uslugama (energetske saglasnosti, saglasnost na ukrštanje sa vrelovodnom mrežom, punjenje i pražnjenje instalacija, ponovno uključenje na toplifikacioni sistem i sl.).

Prihodi od isporučenih proizvoda se priznaju kada Društvo prenese kontrolu nad proizvodima, odnosno kada su isti isporučeni kupcu, kada je kupac stekao puna diskreciona prava nad proizvodima i ne postoje neispunjene obaveze koje mogu uticati na prihvatanje proizvoda od strane kupca. Isporuka se nije dogodila sve dok se proizvodi ne isporuče na naznačeno mesto, dok se rizik gubitka ne prenese na kupca, a sve dok ili kupac ne prihvati proizvode u skladu sa kupoprodajnim ugovorom, ili ne isteknu rokovi za prihvatanje proizvoda, ili dok Društvo ne bude imalo objektivne dokaze da su svi kriterijumi za prihvatanje proizvoda ispunjeni.

Prihodi od prodaje sa popustima se priznaju na osnovu cene navedene u ugovoru uz umanjenje za procenjene popuste na količinu. Pri proceni i određivanju popusta, koristi se prethodno iskustvo, upotrebom metode očekivane vrednosti, a prihod se priznaje samo u meri u kojoj postoji visoka verovatnoća da neće doći do značajnog ukidanja. Obaveza po osnovu refundacije se priznaje za očekivane popuste na količinu plative kupcima na osnovu prodaje realizovane do kraja izveštajnog perioda.

Smatra se da nije prisutan ni jedan element finansiranja pošto se prodaja vrši uz kreditni rok otplate u skladu sa tržišnom praksom.

Potraživanja se priznaju po isporuci proizvoda, jer je to momenat kada naknada postaje bezuslovna, i potreban je samo protok vremena do dospeća na naplatu.

Prihodi od usluga

Prihodi od usluga se priznaju u periodu u kom su usluge pružene prema stepenu dovršenosti transakcije na datum bilansa.

Prihodi od kamata

Prihodi od kamata se priznaju na vremenski proporcionalnoj osnovi primenom metode efektivne kamatne stope po osnovu svih dužničkih instrumenata, osim onih iskazanih po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Ova metoda razgraničava, kao deo prihoda od kamate, sve naknade primljene između ugovornih strana, koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, sve ostale premije ili popuste.

Prihod od kamata na dužničke instrumente po fer vrednosti kroz bilans uspeha, obračunat po nominalnoj kamatnoj stopi, priznaje se kao finansijski prihod u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Prihodi od ugovora sa kupcima (nastavak)*****Prihodi od kamata (nastavak)***

Provizije koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju provizije koje Društvo primi ili plati u vezi sa emisijom ili sticanjem finansijskog sredstva, na primer provizija za procenu kreditne sposobnosti, procenu i evidenciju garancija ili sredstava obezbeđenja, pregovaranja uslova instrumenata ili za obradu dokumenata transakcije.

Prihodi od kamata se obračunavaju primenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog instrumenta, osim (a) finansijskih sredstava kojima je kreditni kvalitet pogoršan (Stepen 3), za koje se prihod od kamata obračunava primenom efektivne kamatne stope na njihov amortizovani trošak, umanjen za rezervisanja za očekivane kreditne gubitke i (b) kupljenih ili stečenih finansijskih sredstava obezvređenih u momentu inicijalnog priznavanja, kod kojih se prvobitna kreditno korigovana efektivna kamatna stopa primenjuje na amortizovani trošak.

Rashodi se obračunavaju po načelu uzročnosti prihoda i rashoda.

Državna davanja

Državna davanja se priznaju po fer vrednosti kada se stekne opravdana uverenost da će se Društvo pridržavati uslova povezanih sa davanjima i da će davanje biti primljeno.

Državna davanja povezana sa sredstvima, uključujući nemonetarna davanja, iskazuju se u bilansu stanja kao odloženi prihod po osnovu davanja. Odloženi prihodi se priznaju u korist bilansa uspeha tokom korisnog veka trajanja sredstva, i to za odgovarajući iznos amortizacije, po principu sučeljavanja prihoda i rashoda.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza za taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike, nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****3. PREGLED MATERIJALNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)****Troškovi pozajmljivanja**

Troškovi pozajmljivanja se odnose na kamate i druge troškove koji nastaju u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Troškovi pozajmljivanja koji se mogu neposredno pripisati sticanju, izgradnji ili izradi sredstva koje se osposobljava za upotrebu, uključuju se u nabavnu vrednost ili cenu koštanja tog sredstva. Ostali troškovi pozajmljivanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

4. KLUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE

Sastavljanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Društva da vrši procene i donosi prepostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i prepostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtevaju vršenje procene i donošenje prepostavki predstavljena su u daljem tekstu:

Korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procenjuje preostali korisni vek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procena korisnog veka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procena razlikuje od prethodnih procena, promene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“. Ove procene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

Umanjenje vrednosti imovine

Na dan bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrednosti materijalne i nematerijalne imovine i procenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrednosti nekog sredstva. Prilikom procenjivanja umanjenja vrednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promene u dodeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrednost odnosne imovine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

4. KLUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE (NASTAVAK)

Ispravka vrednosti potraživanja

Ispravka vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja je izvršena na osnovu procenjenih gubitaka usled nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promene u uslovima poslovanja, delatnosti ili okolnostima vezanim za određene kupce mogu da imaju za posledicu korekciju ispravke vrednosti sumnjivih i spornih potraživanja obelodanjene u priloženim finansijskim izveštajima.

Ispravka vrednosti zastarelih zaliha i zaliha sa usporenim obrtom

Društvo vrši ispravku vrednosti zastarelih zaliha kao i zaliha sa usporenim obrtom. Pored toga, određene zalihe Društva vrednovane su po njihovoj neto prodajnoj vrednosti. Procena neto prodajne vrednosti zaliha izvršena je na osnovu najpouzdanijih raspoloživih dokaza u vreme vršenja procene. Ova procena uzima u obzir očekivano kretanje cene i troškova u periodu nakon datuma bilansa stanja i njena realnost zavisi od budućih događaja koji treba da potvrde uslove koji su postojali na dan bilansa stanja.

Sudski sporovi

Prilikom odmeravanja i priznavanja rezervisanja i utvrđivanja nivoa izloženosti potencijalnim obavezama koje se odnose na postojeće sudske sporove rukovodstvo Društva donosi određene procene. Ove procene su neophodne za utvrđivanje verovatnoće nastanka negativnog ishoda i određivanja iznosa neophodnog za konačno sudske poravnanje. Usled inherentne neizvesnosti u postupku procenjivanja, stvarni gubici mogu da se razlikuju od gubitaka inicijalno utvrđenih procenom. Zbog toga se procene koriguju kada Društvo dođe do novih informacija, uglavnom uz podršku internih stručnih službi ili spoljnih savetnika. Izmene procena mogu da u značajnoj meri utiču na buduće poslovne rezultate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

5. NEMATERIJALNA IMOVINA

	Licence i ostala nematerijalna imovina	u hiljadama RSD	Ukupno
Nabavna vrednost			
1. januar 2022. godine	610.668	610.668	
Prenos sa osnovnih sredstava	6.723	6.723	
31. decembar 2022. godine	617.391	617.391	
1. januar 2023. godine	617.391	617.391	
Prenos sa osnovnih sredstava	572	572	
Efekti procene	(536.934)	(536.934)	
31. decembar 2023. godine	81.029	81.029	
Ispravka vrednosti			
1. januar 2022. godine	537.877	537.877	
Amortizacija	18.473	18.473	
31. decembar 2022. godine	556.350	556.350	
1. januar 2023. godine	556.350	556.350	
Amortizacija	16.162	16.162	
Efekti procene	(556.352)	(556.352)	
31. decembar 2023. godine	16.160	16.160	
Sadašnja vrednost			
31. decembar 2023. godine	64.869	64.869	
31. decembar 2022. godine	61.041	61.041	

Nematerijalna imovina Društva je bila predmet procene na dan 01.01.2023. godine. Procenu su izvršili nezavisni procenjivači preduzeća Deloitte d.o.o. Beograd. U zavisnosti od vrste nematerijalne imovine, njihove namene i raspoloživih inputa za procenu, primenjena su dva pristupa procene: tržišni pristup (komparativni metod) i troškovni pristup (metod amortizovanih troškova zamene). Neto efekti procene nematerijalne imovine u iznosu od 19.418 hiljadu RSD knjiženi su na teret revalorizacionih rezervi i odloženih poreskih obaveza u iznosu od 16.449 hiljada RSD i 2.969 hiljada RSD.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Sred. u pripremi	Ulaganja na tuđim sred.	Avansi	Ukupno	U hiljadama RSD
Nabavna vrednost							
01.01.2022. godine	26.426.192	12.761.677	51.328	65.361	3.980	39.308.538	
Nabavke u toku godine	-	-	1.170.362	-	-	1.170.362	
Prenosi	509.856	544.827	(1.071.952)	17.269	-	(6.723)	
Prenos na nemat. imovinu	-	-	-	(6.723)	-	(229.243)	
Otuđenja i rashodovanja	(34.359)	(194.884)	-	-	698	698	
Dati avansi	-	-	-	-	(702)	(702)	
Zatvaranje avansa	-	-	-	-	-	-	
31.12.2022. godine	26.901.689	13.111.620	149.738	75.907	3.976	40.242.930	
01.01.2023. godine	26.901.689	13.111.620	149.738	75.907	3.976	40.242.930	
Nabavke u toku godine	-	-	904.818	-	-	904.818	
Prenosi	554.969	185.369	(740.338)	-	-	-	
Prenos na nemat. imovinu	-	-	(572)	-	-	(572)	
Otuđenja i rashodovanja	(329.509)	(36.270)	-	-	-	(365.779)	
Dati avansi	-	-	-	-	485.436	485.436	
Zatvaranje avansa	-	-	-	-	(1.455)	(1.455)	
Efekti procene	11.951.923)	(6.388.697)		(21.184)		(18.361.804)	
31.12.2023. godine	15.175.226	6.872.022	313.647	54.723	487.957	22.903.574	
Ispравка vrednosti							
01.01.2022. godine	12.912.931	8.625.884	-	27.661	-	21.566.476	
Amortizacija	702.751	556.631	-	6.929	-	1.266.311	
Otuđenja i rashodovanja	(6.013)	(193.351)	-	-	-	(199.364)	
31.12.2022. godine	13.609.669	8.989.164		34.590		22.633.423	
01.01.2023. godine	13.609.669	8.989.164	-	34.590	-	22.633.423	
Amortizacija	609.232	653.895	-	3.539	-	1.266.311	
Otuđenja i rashodovanja	-	(35.135)	-	-	-	(35.135)	
Efekti procene	(13.609.669)	(8.953.741)		(34.588)		(22.597.998)	
31.12.2023. godine	609.232	654.183		3.541		1.266.956	
Sadašnja vrednost							
31.12.2023. godine	14.565.994	6.217.839	313.646	51.182	487.957	21.636.618	
31.12. 2022. godine	13.292.020	4.122.456	149.738	41.317	3.976	17.609.507	

Nekretnine, postrojenja i oprema Društva su bile predmet procene na dan 01.01.2023. godine. Procenu su izvršili nezavisni procenjivači preduzeća Deloitte d.o.o. Beograd. U zavisnosti od vrste nekretnine, njihove namene i raspoloživih inputa za procenu, primenjena su dva pristupa procene: tržišni pristup (komparativni metod) i troškovni pristup (metod amortizovanih troškova zamene). Neto efekti procene nekretnina u iznosu od 4.236.194 hiljade RSD knjiženi su na teret revalorizacionih rezervi i odloženih poreskih obaveza u iznosu od 3.539.088 hiljada RSD i 634.756 hiljade RSD, odnosno na teret rashoda obezvređenja nekretnina postrojenja i opreme u iznosu od 39.099 hiljada RSD i u korist prihoda od usklađivanja nekretnina, postrojenja i opreme u iznosu od 101.449 hiljada RSD.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (NASTAVAK)

Da su zemljište i građevinski objekti Društva naknadno vrednovani po nabavnoj vrednosti njihova knjigovodstvena vrednost bi bila sledeća:

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Zemljište	716.308	1.073.527
Građevinski objekti	<u>16.347.844</u>	<u>7.699.468</u>
	<u>17.064.152</u>	<u>8.772.995</u>

7. ZALIHE

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Materijal	436.730	747.864
Rezervni delovi	193.875	185.920
Alat i inventar	83.153	75.250
Plaćeni avansi za zalihe:		
- u zemlji	<u>2.314</u>	<u>3.237</u>
	<u>716.072</u>	<u>1.012.271</u>
<i>Minus: ispravka vrednosti</i>	<u>(76.620)</u>	<u>(67.915)</u>
	<u>639.452</u>	<u>944.356</u>

8. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Kupci u zemlji	3.653.042	3.271.228
<i>Minus: ispravka vrednosti</i>	<u>(992.683)</u>	<u>(1.194.890)</u>
	<u>2.660.359</u>	<u>2.076.338</u>

U skladu sa poslovnom politikom, svoje usluge Društvo prodaje na odloženi rok koji u proseku iznosi 20 dana. Starosna struktura potraživanja na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine predstavljena je na sledeći način:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

8. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (NASTAVAK)

	u hiljadama RSD	2023.	2022.
0-30 dana	1.530.902	1.221.062	
30-60 dana	573.595	440.555	
60-90 dana	552.764	429.902	
90-180 dana	559.158	426.855	
180-360 dana	100.344	418.444	
preko 360 dana	336.279	334.410	
	3.653.042	3.271.228	

Na dospela potraživanja Društvo vrši obračun zatezne kamate. Naplata potraživanja nije obezbeđena teretom na imovinu dužnika ili jemstvom trećeg lica.

Promene na ispravci vrednosti potraživanja za 2023. i 2022. godinu su bile sledeće:

	u hiljadama RSD	2023.	2022.
Stanje na početku godine	1.194.890	1.191.861	
Nove ispravke u toku godine	651.076	872.026	
Naplata prethodno ispravljenih potraživanja	(864.627)	(836.735)	
Direktni otpis potraživanja	(17.097)	(31.341)	
Ostalo	28.441	(921)	
Stanje na kraju godine	992.683	1.194.890	

9. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	u hiljadama RSD	2023.	2022.
Unapred plaćeni troškovi	29.516	36.153	
Razgraničeni PDV	66.244	117.817	
Ostala aktivna vremenska razgraničenja – razgraničenje električne energije	158.677	137.862	
	254.437	291.832	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

10. KAPITAL

Osnovni kapital Društva iskazan na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 3.307.442 hiljade RSD (2022. godine – 3.095.565 hiljada RSD) čini državni kapital. Osnivač Društva je Grad Novi Sad.

Stanje kapitala je registrovano kod Agencije za privredne registre.

Promene na računima kapitalu Društva za 2023. i 2022. godinu date su u narednom pregledu:

	Osnovni kapital	Rezerve	Neraspoređeni dobitak	Rev. rezerve	Aktuarski gubici	u hiljadama RSD Ukupno
Stanje 1. januara 2022. godine	2.913.690	1.357.740	5.788.142	5.184.437	(22.717)	15.221.292
Aktuarski gubici	-	-	-	-	15.332	15.332
Neto dobitak	-	-	216.200	-	-	216.200
Ukupan neto sveobuhvatni dobitak	-	-	216.200	-	15.332	231.532
Povećanje vrednosti kapitala	181.875		(181.875)	-	-	-
Isplata dobiti	-	-	(1.875)	-	-	(1.875)
Prenos sa revalor. rezervi	-	-	442.369	(442.369)	-	-
Ostalo	-	-	(1.060)	-	-	(1.060)
Stanje na dan 31. decembra 2022. godine	3.095.565	1.357.740	6.261.901	4.742.068	(7.385)	15.449.889
Stanje 1. januara 2023. godine	3.095.565	1.357.740	6.261.901	4.742.068	(7.385)	15.449.889
Neto dobitak	-	-	29.562	-	-	29.562
Ostali sveobuhvatni dobici	-	-	-	3.555.535	3.348	3.558.883
Ukupan neto sveobuhvatni dobitak	-	-	29.562	3.555.535	3.348	3.588.445
Povećanje vrednosti kapitala	211.877		(211.877)	-	-	-
Isplata dobiti	-	-	(4.321)	-	-	(4.321)
Prenos sa revalor. rezervi	-	-	691.101	(691.101)	-	-
Isknjiženje zemljišta po nalogu Osnivača	-	-	-	(329.509)	-	(329.509)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	3.307.442	1.357.740	6.766.366	7.276.993	(4.037)	18.704.504

Osnivač Društva je Odlukom od dana 02. juna 2023. godine, a na osnovu saglasnosti dobijene od osnivača - Grada Novog Sada neto dobit utvrđenu u finansijskim izveštajima za 2022. godinu u iznosu od 216.200 hiljada RSD raspodelio na povećanje osnovnog kapitala u iznosu od 211.877 hiljada RSD, dok je iznos od 4.321 hiljadu RSD raspoređen u korist Osnivača, i uplaćen u budžet grada Novog Sada. Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 108336/2023 od dana 12. decembra 2023. godine upisano je povećanje osnovnog kapitala Društva kod Agencije za privredne registre.

Na dan 31. decembar 2023. godine Društvo je iskazalo neraspoređeni dobitak u iznosu od 6.766.366 hiljada RSD (2022. godine 6.261.901 hiljadu RSD). Osnivač Društva, do dana objavljivanja ovih finansijskih izveštaja nije doneo odluku o raspodeli dobiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

10. KAPITAL (NASTAVAK)

Isknjižavanje zemljišta po nalogu osnivača u iznosu od 329.509 hiljada RSD se odnose na zemljište u ulici Dimitrija Tucovića, parcela broj 902 Novi Sad II nad kojim je Društvo imalo pravo korišćenja i upravljanja. Navedeno zemljište Društvo je proknjižilo u svojim poslovnim knjigama u korist revalorizacionih rezervi putem procene na dan 01.01.2016. godine. Nadzorni odbor Društva je 07. decembra 2022. godine na osnovu zahteva Gradske uprave za imovinu i imovinske-pravne poslove grada Novog Sada, dao nalog Službi Društva za pravne, kadrovske i opšte poslove da podnese zahtev Republičkom geodetskom zavodu za brisanje beleške prava upravljanja u korist Društva. Dana 24. januara 2024. godine, Nadzorni odbor Društva je doneo odluku o otpisu ovog zemljišta na osnovu predloga popisne komisije imovine i obaveza na dan 31. decembra 2023. godine.

11. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine odnose se na privremene razlike po sledećim pozicijama:

	u hiljadama RSD				
	2023.	2022.			
<i>Odložene poreske obaveze</i>					
Nekretnine, postrojenja i oprema	(1.226.832)	(680.977)			
	<u>(1.226.832)</u>	<u>(680.977)</u>			
<i>Odložena poreska sredstva</i>					
Dugoročna rezervisanja	8.946	7.701			
	<u>8.946</u>	<u>7.701</u>			
	<u>(1.217.886)</u>	<u>(673.276)</u>			
u hiljadama RSD					
	Stanje na početku godine	Korekcija početnog stanja	Odloženi poreski prihod	Ostali sveobuh. gubitak	Ukupno
2023. godina					
Nekretnine, postrojenja i oprema i nemater. ulaganja	(680.977)	-	91.869	(637.724)	(1.226.832)
Dugoročna rezervisanja	7.701	-	1.836	(591)	8.946
	<u>(673.276)</u>	<u>-</u>	<u>93.705</u>	<u>(638.315)</u>	<u>(1.217.886)</u>
2022. godina					
Nekretnine, postrojenja i oprema i nemater. ulaganja	(777.681)	(3.211)	99.915	-	(680.977)
Dugoročna rezervisanja	10.953	-	(547)	(2.705)	7.701
	<u>(766.728)</u>	<u>(3.211)</u>	<u>99.368</u>	<u>(2.705)</u>	<u>(673.276)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

12. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Primljene donacije:		
- iz budžeta grada	1.748.222	1.362.361
- iz Zavoda za izgradnju grada	307.029	332.797
- iz Ministarstva rударства i energetike	6.477	7.572
- od Centra za međunarodnu saradnju i razvoj u ime Republike Slovenije	<u>74.202</u>	<u>85.233</u>
	<u>2.135.930</u>	<u>1.787.963</u>

13. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Kratkoročni krediti u zemlji od domaćih banaka		
	<u>240.000</u>	<u>392.548</u>
	<u>240.000</u>	<u>392.548</u>
Tekuća dospeća dugoročnih kredita:		
- u zemlji od lica koje nisu domaće banaka	-	144.875
	-	<u>144.875</u>
	<u>240.000</u>	<u>537.423</u>

Kratkoročni krediti u zemlji od domaćih banaka

Kratkoročne finansijske obaveze na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 240.000 hiljada RSD (2022. godine – 392.548 hiljade RSD) u celosti se odnose na kredite dobijene od domaćih banaka za održavanje likvidnosti i nabavku obrtnih sredstava.

Kamatne stope na odobrena sredstva na dan bilansa stanja kreću se u rasponu od 2.22% godišnje.

Kratkoročni krediti na dan bilansa stanja u celosti su denominirani u EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

13. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (NASTAVAK)

Usaglašavanje obaveza iz finansijskih aktivnosti

Promene na obavezama Društva iz finansijskih aktivnosti prikazane su kao što sledi:

	Dugoročni krediti	Kratkoročni krediti	Ukupno
1. januar 2022. godine	290.390	-	290.390
Prilivi	-	440.048	440.048
Odlivi	(144.906)	(47.500)	(192.406)
Nemonetarne transakcije	(497)	-	(497)
Kursne razlike	(112)	-	(112)
31. decembar 2022. godine	144.875	392.548	537.423
1. januar 2023. godine	144.875	392.548	537.423
Prilivi	-	479.999	479.999
Odlivi	(144.875)	(632.547)	(777.422)
31. decembar 2023. godine	-	240.000	240.000

14. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Dobavljači u zemlji	1.914.757	1.552.247
Dobavljači u inostranstvu	58.040	91.769
Ostale obaveze iz poslovanja	929.377	877.957
	2.902.174	2.521.973

Ostale obaveze iz poslovanja na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 929.377 hiljada RSD (2022. godine – 877.957 hiljada RSD) u potpunosti se odnose na obaveze po osnovu ugovora o obrnutom faktoringu sklopljenih sa bankom. Kamatna stopa po ugovorima o obrnutom faktoringu se kreću u rasponu od 1,4% godišnje do 2% godišnje (2022. godine – u rasponu od 1,4% do 1,98% godišnje). Celokupan iznos obaveze denominiran je u EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

15. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Prihodi od prodaje usluga grejanja	7.249.928	6.224.479
Prihodi od prodaje usluga tople vode	433.690	379.246
Prihodi od prodaje električne energije	1.650.517	1.375.599
Prihodi od prodaje ostalih usluga	44.370	34.901
	9.378.505	8.014.225

16. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Prihodi od donacija, dotacija, subvencija i sl. iz republičkog budžeta	1.435	738
Prihodi od donacija, dotacija, subvencija i sl. iz budžeta autonomne pokrajine ili lokalne samouprave	123.117	598.354
Prihodi od donacija, dotacija i sl. od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	11.031	3.869
Ostali poslovni prihodi	37.159	36.068
	172.742	639.029

17. TROŠKOVI MATERIJALA

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Troškovi režijskog materijala	70.567	75.493
Utrošeni gas	3.787.584	3.329.007
Troškovi energenata-termoelektrana Toplana	1.932.775	1.665.318
Utrošena energija za pogon i osvetljenje	396.197	309.760
Utrošeno gorivo za trasnport i ostalo gorivo	330.776	32.178
	6.517.899	5.411.756

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

18. TROŠKOVI ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	499.132	415.758
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	75.738	67.242
Troškovi naknada direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	1.388	1.406
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	88.861	80.117
Ostali lični rashodi i naknade	64.758	58.258
	729.877	622.781

Tokom tekućeg izveštajnog perioda Društvo je imalo prosečno 321 zaposlena radnika. Struktura zaposlenih radnika u 2022. i 2023. godini je data u tabeli koja sledi:

Prosečan broj zaposlenih po mesecima	2023.	2022.
Januar	316	328
Februar	319	325
Mart	320	325
April	321	324
Maj	321	323
Jun	322	322
Jul	322	322
Avgust	324	324
Septembar	324	322
Oktobar	319	319
Novembar	320	319
Decembar	319	319
	321	323

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

18. TROŠKOVI ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (NASTAVAK)

Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31. decembra 2023. godine odnosno 31.12.2022. godine data je u tabeli koja sledi:

	2023.	2022.
VSS	79	81
VS	36	37
VKV	19	18
SSS	115	113
KV	70	68
PK	1	1
NK	1	1
	<u>321</u>	<u>319</u>

19. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Troškovi transportnih usluga	23.129	29.789
Troškovi usluga održavanja	533.958	407.836
Troškovi obezbeđenja	7.795	7.791
Troškovi reklame i propagande	15.210	14.404
Troškovi ostalih usluga	<u>55.213</u>	<u>61.346</u>
	<u>635.305</u>	<u>521.166</u>

20. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Troškovi za usluge društvene delatnosti	322.078	282.631
Troškovi premije osiguranja	49.140	57.774
Troškovi usluga na programima za računare	49.641	19.176
Troškovi za licence	23.987	9.010
Troškovi advokata, izvršitelja i veštacanja	33.042	32.155
Troškovi poreza i doprinosa	4.039	7.791
Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	14.720	2.726
Troškovi taksi	6.600	8.351
Troškovi članarina	6.501	5.712
Troškovi platnog prometa	4.117	3.964
Troškovi reprezentacije	192	487
Ostali nematerijalni troškovi	<u>14.897</u>	<u>17.397</u>
	<u>528.954</u>	<u>447.174</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2023. godine

21. FINANSIJSKI RASHODI

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Rashodi kamata:		
- ostala pravna lica	192.437	117.705
Negativne kursne razlike:		
- ostala pravna lica	1.274	1.221
Ostali finansijski rashodi:		
- ostala pravna lica	1.156	1.940
	194.867	120.866

22. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Prihod od usklađivanja vrednosti:		
- potraživanja od prodaje	864.627	836.735
- potraživanja za kamatu	17.439	9.134
	882.066	845.869

23. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Rashodi od usklađivanja vrednosti:		
- potraživanja od prodaje	651.076	872.026
- potraživanja za kamatu	16.536	12.784
- dugoročnih potraživanja	-	14.000
	667.612	898.810

24. POREZ NA DOBITAK**Komponente poreza na dobitak**

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Tekući poreski rashod	(81.669)	(96.935)
Odroženi poreski prihod	93.705	99.368
	12.036	2.433

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

24. POREZ NA DOBITAK (NASTAVAK)

Usaglašavanje poreza na dobit i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Dobitak pre oporezivanja	17.526	213.767
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 15%	2.629	32.065
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	24.155	12.068
Poreski efekti prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	643	2.913
Iskorišćeni poreski kredit	(40.225)	(47.744)
Ostalo	762	(1.735)
Porez na dobitak	<u>(12.036)</u>	<u>(2.433)</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	68,67%	1,14%

25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit član 61b, sa stanovišta poreskih propisa, pravna lica koja je osnovao grad nemaju karakter povezanog lica. Međutim, sa stanovišta statutarnih izveštaja, shodno članu 62. Zakona o privrednim društvima, kao i paragrafima 25. i 26. MRS 24. navedena pravna lica i dalje imaju karakter ostalih povezanih lica za koja se ne vrši konsolidacija, ali se vrši obelodanjivanje. S obzirom na paragrafe 25. i 26. MRS 24 koji ne zahtevaju detaljno obelodanjivanje svih transakcija ukoliko je povezanost nastala preko državnih institucija, izdvajaju se osnovne činjenice u vezi povezanih lica:

- Spisak povezanih lica po ovom osnovu čini oko 38 preduzeća i institucija;
- Osnovne transakcije sa ostalim povezanim licima jesu primljene i pružene komunalne usluge, zatim primljene proizvodne usluge i usluge ostalih društvenih delatnosti koje se vrše po istim kriterijumima kao između nepovezanih lica;
- Osim toga, Društvo je dalo pozajmice sledećim licima: VD „Šajkaška“ d.o.o. Novi Sad, Sindikat zaposlenih JKP Novosadska toplana, JKP „San“ Novi Sad, „Apoteka“ Novi Sad, JKP „Zoohigijena i veterina“ Novi Sad, JGSP Novi Sad.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****25. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)**

Ključno rukovodstvo Društva čine direktor i izvršni direktor. Naknade plaćene ili platne ključnom rukovodstvu po osnovu njihovog rada prikazane su u tabeli koja sledi:

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Zarade i bonusi	2.901	2.583
	2.901	2.583

26. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA**Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima**

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišnom riziku, kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Program upravljanja finansijskim rizicima Društva je usmeren na nemogućnost predviđanja događaja na finansijskim tržištima i teži minimiziranju mogućih negativnih efekata na finansijske performanse Društva.

Društvo ne koristi nikakve finansijske instrumente zaštite od efekata finansijskih rizika na poslovanje iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi. niti postoji organizovano tržište takvih instrumenata u Republici Srbiji.

Tržišni rizik

Tržišni rizik se odnosi na rizik da određene promene tržišnih cena, kao što su promene kurseva stranih valuta i promena kamatnih stopa, mogu da utiču na visinu prihoda Društva ili vrednost njegovih finansijskih instrumenata. Zadatak upravljanja tržišnim rizicima jeste da se upravlja i kontroliše izloženost tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih pokazatelja, uz optimizaciju prinosa Društva.

Devizni rizik

Izloženost Društva deviznom riziku prvenstveno se odnosi na ostale dugoročne finansijske plasmane, kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalentne, dugoročne kredite, ostale dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze i obaveze iz poslovanja denominirane u stranoj valuti.

Knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza Društva u stranim valutama na dan izveštavanja je sledeća:

	Imovina		Obaveze	
	2023.	2022.	2023.	2022.
EUR	-	-	1.227.417	1.507.149
	-	-	1.227.417	1.507.149

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

26. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)***Devizni rizik (nastavak)***

Na osnovu obelodanjene strukture monetarne imovine i obaveza u stranim valutama evidentno je da je Društvo pre svega osetljivo na promene deviznog kursa EUR.

U sledećoj tabeli prikazana je osetljivost Društva na apresijaciju i depresijaciju RSD za 10% u odnosu na EUR. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu rukovodstva Društva u pogledu mogućih promena kursa RSD u odnosu na EUR.

	u hiljadama RSD			
	2023.		2022.	
	+10%	-10%	+10%	-10%
EUR	(122.742)	122.742	(150.715)	150.715
	(122.742)	122.742	(150.715)	150.715

Kamatni rizik

Društvo je izloženo riziku promene kamatnih stopa na sredstvima i obvezama kod kojih je kamatna stopa varijabilna. Ovaj rizik zavisi od finansijskog tržišta i Društvo nema na raspolaganju instrumente kojima bi ublažilo njegov uticaj.

Struktura monetarnih sredstava i obaveza na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine sa stanovišta izloženosti kamatnom riziku data je u sledećem pregledu:

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Finansijska sredstva		
Nekamatonosna	2.734.736	2.139.397
Kamatonosna (fiksna kamatna stopa)	5.394	7.823
	2.740.130	2.147.220
Finansijske obaveze		
Nekamatonosne	2.020.733	1.673.757
Kamatonosne (fiksna kamatna stopa)	987.417	1.114.601
Kamatonosne (varijabilna kamatna stopa)	240.000	392.548
	3.248.150	3.180.906

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

26. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

Tržišni rizik (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Naredna tabela prikazuje analizu osetljivosti neto dobitka za tekuću poslovnu godinu na realno moguće promene u kamatnim stopama za 1% (2022. godine - 1%). počev od 1. januara.

Povećanje odnosno smanjenje od 1% predstavlja realno moguću promenu kamatnih stopa, imajući u vidu postojeće tržišne uslove. Ova analiza primenjena je na finansijske instrumente Društva koji su postojali na dan bilansa stanja i pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromenjene.

	u hiljadama RSD			
	2023.		2022.	
	+1%	-1%	+1%	-1%
Finansijske obaveze	(2.400)	2.400	(3.925)	3.925
	(2.400)	2.400	(3.925)	3.925

Kreditni rizik

Društvo je izloženo kreditnom riziku koji predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Društvu izmire u potpunosti i na vreme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak Društva. Kreditni rizik obuhvata dugoročne i kratkoročne finansijske plasmane, potraživanja i date garancije i jemstva trećim licima.

U Republici Srbiji ne postoje specijalizovane rejting agencije koje vrše nezavisnu klasifikaciju i rangiranje privrednih društava. Usled toga, Društvo je prinuđeno da koristi ostale javno dostupne finansijske informacije (npr. podatke o bonitetu koje pruža Agencija za privredne registre) i interne istorijske podatke o saradnji sa određenim poslovnim partnerom u cilju određivanja njegovog boniteta. Na osnovu boniteta kupca, utvrđuje se iznos njegove maksimalne kreditne izloženosti, u skladu sa poslovnom politikom usvojenom od strane rukovodstva Društva. Iznos maksimalne kreditne izloženosti revidira se najmanje jednom godišnje.

U slučaju povećanja iznosa dospelih potraživanja i shodno tome povećane izloženosti kreditnom riziku. Društvo primenjuje mehanizme predviđene poslovnom politikom.

Struktura finansijskih sredstava na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine prikazana je kao što sledi:

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Ostali dugoročni finansijski plasmani	5.394	7.823
Potraživanja po osnovu prodaje	2.660.359	2.076.338
Ostala kratkoročna potraživanja	24.266	17.795
Kratkoročni finansijski plasmani	18.221	1.160
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.890	44.104
 Maksimalna izloženost kreditnom riziku	2.740.130	2.147.220

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****26. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)****Rizik likvidnosti**

Rukovodstvo Društva upravlja rizikom likvidnosti na način koji mu obezbeđuje da Društvo u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze. Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa dospeća finansijskih sredstava i obaveza.

Ročnost dospeća finansijskih obaveza Društva data je u sledećoj tabeli:

	u hiljadama RSD		
	do 1 godine	od 1 do 2 godine	Ukupno
2023. godina			
Kratkoročni krediti	240.000	-	240.000
Obaveze iz poslovanja	2.902.174	-	2.902.174
Ostale kratkoročne obaveze	105.976	-	105.976
	3.248.150	-	3.248.150
2022. godina			
Dugoročni krediti	144.875	-	144.875
Kratkoročni krediti	392.548	-	392.548
Obaveze iz poslovanja	2.521.973	-	2.521.973
Ostale kratkoročne obaveze	121.510	-	121.510
	3.180.906	-	3.180.906

Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim novčanim tokovima na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti obavezno da takve obaveze namiri.

27. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA

U postupku upravljanja kapitalnim rizikom, rukovodstvo Društva ima za cilj očuvanje mogućnosti da posluje po principu stalnosti poslovanja, istovremeno maksimizirajući prinose vlasnicima i drugim interesnim stranama putem optimizacije odnosa duga i kapitala. Rukovodstvo Društva pregleda strukturu kapitala na godišnjoj osnovi.

Društvo analizira kapital kroz pokazatelj zaduženosti. Ovaj pokazatelj izračunava se kao odnos neto zaduženosti i ukupnog kapitala. Neto zaduženost se obračunava tako što se ukupne finansijske obaveze (kratkoročne i dugoročne) umanjuje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Ukupan kapital predstavlja zbir svih kategorija kapitala prikazanih u bilansu stanja i neto zaduženosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****27. UPRAVLJANJE RIZIKOM KAPITALA (NASTAVAK)**

Pokazatelji zaduženosti na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine su bili sledeći:

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Ukupna zaduženost	240.000	537.423
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	<u>31.890</u>	<u>44.104</u>
Neto zaduženost	208.110	493.319
Kapital	<u>18.704.504</u>	<u>15.449.889</u>
Ukupan kapital	<u>18.912.614</u>	<u>15.943.208</u>
Pokazatelj zaduženosti	<u>1,10%</u>	<u>3,09%</u>

28. PROCENA FER VREDNOSTI

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu (kao što su hartije od vrednosti kojima se trguje i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju) zasniva se na kotiranim tržišnim cenama ostvarenim na datum izveštavanja. Kotirana tržišna cena koja se koristi za finansijska sredstva Društva predstavlja tekuću cenu ponude.

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu utvrđuje se različitim efektima procene. Društvo primenjuje različite metode i utvrđuje prepostavke koje se zasnivaju na tržišnim uslovima koji postoje na datum izveštavanja. Kotirane tržišne cene ili cene dilera za slične instrumente koriste se za dugoročne obaveze. Ostale tehnike, kao što su procenjene diskontovane vrednosti novčanih tokova, koriste se za određivanje fer vrednosti preostalih finansijskih instrumenata.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje, ostalih potraživanja, dobavljača i ostalih obaveza iz poslovanja smatra se da je jednaka fer vrednosti usled njihove kratkoročne prirode. Za većinu dugoročnih potraživanja i obaveza fer vrednost ne odstupa značajno od njihove knjigovodstvene vrednosti.

29. POTENCIJALNE OBAVEZE**Sudski sporovi**

Procenjena vrednost sudskeh sporova koji se na dan 31. decembra 2023. godine vode protiv Društva iznosi 11.814 hiljada RSD (2022. godine – 9.539 hiljade RSD). Iznosi konačnih gubitaka po osnovu sudskeh sporova mogu biti uvećani po osnovu obračunatih zateznih kamata do datuma okončanja sporova, odnosno do datuma konačnih isplata po sporovima. Rukovodstvo smatra da sudske sporove koji se vode protiv Društva neće prouzrokovati materijalno značajne štete po Društvo.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2023. godine****29. POTENCIJALNE OBAVEZE (NASTAVAK)****Data jemstva**

Potencijalne obaveze Društva na dan 31. decembra 2023. godine po osnovu jemstava datih ostalim povezanim pravnim licima iznose 225.000 hiljada RSD (2022. godine – 225.000 hiljada RSD).

30. PREUZETE OBAVEZE**Investiciona ulaganja**

Investiciona ulaganja Društva se odnose na ulaganja u stalna sredstva ugovorena na dan bilansa stanja. Pregled ovih ulaganja po bilansnim pozicijama dat je u sledećoj tabeli:

	u hiljadama RSD	
	2023.	2022.
Nekretnine, postrojenja i oprema	904.247	1.163.638
Nematerijalna ulaganja	572	6.724
	904.819	1.170.362

31. PORESKI RIZICI

Poreski propisi Republike Srbije se često različito tumače i predmet su čestih izmena. Tumačenje poreskih propisa od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Usled toga, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Period zastarlosti poreske obaveze je pet godina, odnosno poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od kada je obaveza nastala.

32. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2023. i 2022. godine.

Na dan 31. decembra 2023. godine neusaglašena su sledeća potraživanja i obaveze:

	U hiljadama RSD			
	Broj	Iznos	% (broj)	% (iznos)
Potraživanja od kupaca	12	1.539	0,17%	0,04%
	12	1.539	0,17%	0,04%
Obaveze prema dobavljačima	7	809	4,4%	0,04%
	7	809	4,4%	0,04%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2023. godine

35. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primjenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	2023.	2022.
EUR	117.1737	117.3224

Novi Sad, 29. januar 2024. godine

Rukovodilac odseka računovodstva

Milenković Gorje

Tanja Milenković

Direktor

Nenad Barac

